

Hyväksytty yhdistymishallituksessa:

EURAJOEN KUNNAN YMPÄRISTÖTOIMEN VALVONTASUUNNITELMA

Nykyisen ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan ympäristönsuojelun valvontaviranomaisen on järjestettävä ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvonta niin, että se on laadukasta, säännöllistä ja tehokasta ja perustuu ympäristöriskien arviointiin. Säännöllistä valvontaa varten kuntien on laadittava valvontasuunnitelma, jossa tulee huomioida alueen ympäristöolot ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavat toiminnot sekä käytettävissä olevat valvonnan resurssit ja keinot. Suunnitelmassa on kuvattava valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet ja valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Ympäristönsuojelulain 167 §:n mukaan valvontaviranomainen voi asettaa tehtävät tärkeysjärjestykseen, jos se on välttämätöntä tehtävien asianmukaisen hoitamisen vuoksi. Valvontasuunnitelma on tarkastettava säännöllisesti.

Eurajoen kunnassa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Eurajoen kunnan ympäristölautakunta. Ympäristönsuojelulain mukaisena valvontaviranomaisena ympäristölautakunnan alaisen ympäristötoimen tulee tehdä tarkastuksia ympäristönsuojelulain mukaisen luvan saaneiden toimintojen seuraamiseksi. Lisäksi ympäristötoimi tekee jäte-, vesi- ja maa-ainelain mukaisia tarkastuksia. Valvontakokonaisuuteen kuuluu niin ennako- kuin jälkivalvontaa. Valvontaan luetaan myös kuuluvaksi toimintoja koskevien yleisöilmoitusten käsittely sekä valvontatilanteista tiedottaminen yleisölle. Viranhaltijatyö hoidetaan Porin kaupungin ympäristöviraston kanssa solmitun ostosopimuksen perusteella niin, että viranhaltija työskentelee 1.1.2017 lähtien viisi työpäivää viikossa Eurajoella.

Valvontasuunnitelman lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava valvontaohjelma ympäristöluvanvaraisten ja rekisteroitävien toimintojen säännöllisestä valvonnasta. Valvontaohjelma sisältää tiedot valvottavista kohteista, joille määritellään riskinarvioinnin perusteella laitospohjaiset määräaikaistarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet. Valvontaohjelma tehdään vuosittain ja sitä päivitetään säännöllisesti. Eurajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelma on tehty vuosille 2017 - 2020, jatkossa suunnitelma tarkastetaan viimeistään 4 vuoden välein lautakunnan toimikauden alussa.

Suunnitelma kattaa myös maa-ainelain sekä jätelain 124 §:n mukaisen valvonnan sekä muiden ympäristön pilaamisriskiä aiheuttavien toimintojen valvonnan ja valvontaan liittyvän toiminnan suunnittelun, joissa valvontaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Toiminta-alue ja ympäristöolot

Eurajoen ja Luvian kunnat yhdistyvät 1.1.2017 alkaen uudeksi Eurajoen kunnaksi. Uuden kunnan asukasluku on noin 9000. Kunta koostuu kahdesta keskustaajamasta, joissa molemmilla on omat erityispiirteensä. Eurajoella Oikiluodon ydinvoimala ja Luvialla meren läheisyys ja saariston runsas kesäasutus tekevät omat haasteensa alueen ympäristönsuojeluun ja -valvontaan. Uuden kunnan pinta-ala on noin 1500 km², josta vesistöä on noin 990 km². Vesistöistä merkittävimmät ovat Eurajoen keskustan läpi virtaava Eurajoki, Pinkjärvi sekä Luvian edustan merialue, jossa erityisesti rantojen mataluus näkyy vesirakennushankkeiden suuressa määrässä.

Arvio pilaantumisen riskeistä

Eurajoen kunnan alueella sijaitsee kahdeksan 1-luokan pohjavesialuetta. Alueista viisi sijoittuu Eurajoella länsi-itä – suuntaiselle Kuivalahti-Mullila – harjujaksolle ja kolme Luvialle Hanninkylän, Kotkajärven ja Juvamäen alueelle. Eurajoen alueella on neljä pohjavedenottamoita, Kuivalahden (Kuivalahden pohjavesialue) ja Kämpän (Korvenkulman pohjavesialue) ottamot, sekä Irjanteen I- ja II ottamot (Irjanteen pohjavesialue). Irjanteen ja Kämpän ottamoilta jaetaan vettä Eurajoen keskusta. Kuivalahden pohjavettä käyttää noin 120 kiinteistöä Kuivalahden kylässä. Eurajoelle on laadittu vuonna 2011 pohjavesialueiden suojelusuunnitelma. Suurimmat pohjavettä uhkaavat riskitekijät liittyvät asutukseen ja liikenteeseen sekä maa-ainesten ottoon.

Luviolla vedenottamoita on kaksi, Hanninkylässä ja Kotkajärvellä. Lisäksi Luvia ostaa vettä myös Porista. Luvialle on tehty pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2007. Luvian alueella pohjaveden pilaantumisen riskitekijöitä on vain vähän, pääasialliset riskit pohjavedelle aiheuttavat asutus ja maatalous. Alueilla ei ole toiminnassa olevaa maa-ainesten ottoa eikä teollisuustoimintaa. Pohjaveden laatuun vaikuttavat Luviolla enimmäkseen luonnolliset syyt.

Eurajoella ja Luviolla ei sijaitse toiminnassa olevia yhdyskunta- tai teollisuusjätteen kaatopaikkoja, lukuun ottamatta Olkiluodon voimalaitosaluetta. Olkiluodon kaatopaikalle on myönnetty ympäristölupa vuonna 2006 ja lupa on päivitetty vuonna 2016. Nykyisen Olkiluodon kaatopaikka-alueen läheisyydessä on vanha kaatopaikka, joka on suljettu vuonna 2009. Porin ja Luvian rajalla olevan Hangas-suon kaatopaikan Luvian puoleinen osa on suljettu vuonna 2013. Eurajoen ja Luvian vanhojen kaatopaikkojen toiminta on loppunut 1970- ja 1980- luvuilla. Vesistö tarkkailujen perusteella kaatopaikkojen vaikutus on edelleen ajoittain havaittavissa purkuvesistöissä.

Eurajoen ja Luvian läpi kulkee valtatie 8, joka on liikennemäärältään Suomen vilkkaimpia teitä. Kunnan teollisuusalueet ovat keskittyneet valtatie läheisyyteen. Alueen suurimmat yksittäiset teollisuusyritykset ovat Teollisuuden Voima Oy ja Posiva Oy Olkiluodossa sekä Eurajoen Romu Oy, Kekkilä Oy ja Luvian Saha Oy. Eurajoen Olkiluodossa sijaitsee myös Olkiluodon satama.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen valvonta

1. Lupa- ja ilmoitusvelvolliset toiminnot (YSL 27 § ja 116 §)

Eurajoella on 1.1.2017 kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontavastuulle kuuluvia ympäristöluvanvaraisia tai rekisteröityjä toimintoja 32 kpl. Luvanvaraisien toimintojen osalta noudatetaan laitospohtaista valvontaohjelmaa (liite 1). Kohteet tarkastetaan valvontaohjelmassa määritellyn riskiluokituksen mukaan. Valvonta kattaa toiminnan luvan tai asetuksen mukaisuuden valvonnan, määräaikaistarkastukset ja toimitettujen seurantatietojen tarkastuksen. Määräaikaistarkastuksilla tai toiminnan seurantatiedoissa havaitut puutteet käsitellään normaaleja valvontamenettelyjä hyödyntäen kehottamalla, määräämällä ja tehostamalla määräystä uhkasakolla.

Määräaikaistarkastusten lisäksi tehdään muita tarkastuksia esimerkiksi toiminnasta tehdyn yleisöilmoituksen johdosta, onnettomuustilanteissa, ympäristölupahakemuksen tai rekisteröinti-ilmoituksen yhteydessä tai jotta todetaan jokin epäkohta korjatuksi. Tarkastuksesta sovitaan pääsääntöisesti etukäteen toiminnanharjoittajan kanssa ja toiminnanharjoittajalle varataan mahdollisuus osallistua tarkastukseen.

Taulukko 1. Eurajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvat luvanvaraiset ja rekisteröitävät toiminnot toimialoittain.

Toimiala	Ympäristöluvanvaraiset toimijat
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	7
Mineraalituotteiden valmistus	1
Jätehuolto	6
Eläinsuojat ja kalankasvatus	14
Liikenne	1
Muu toiminta (ampumarata ym)	1
Rekisteröidyt toiminnot	2
Rekisteröivät toiminnot	6

Valtion ympäristölupaviranomaisen myöntämien ympäristölupien valvonta kuuluu ensisijaisesti Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Varsinais-Suomen ELY – keskuksen valvomien laitosten tarkastukset pyritään tekemään yhteistyössä viranomaisten kesken.

Valvontaluokkia on neljä. Valvontaluokkaan 1 kuuluvalla laitoksella tehdään tarkastus vähintään kerran vuodessa, valvontaluokan 2 laitoksella tarkastus tehdään vähintään kerran kahdessa vuodessa ja valvontaluokan 3 laitoksella vähintään kerran neljässä vuodessa. Kerran lupakauden aikana tarkastettavat laitokset kuuluvat valvontaluokkaan 4. Laitoskohtaisen valvontasuunnitelman mukaisessa määräaikaistarkastuksessa käydään läpi laitoksen ympäristönsuojelun vuosiraportti sekä tarkastetaan laitoksen tuotantotilat ja alue. Tarkastuksesta ilmoitetaan toiminnanharjoittajalle etukäteen. Tarkastuksesta laaditaan muistio, joka toimitetaan toiminnanharjoittajalle ja tarvittaessa muille asianosaisille. Määräaikaistarkastusten lisäksi laitoksilla voidaan suorittaa tarkastuksia osana lupakäsittelyä, kuntalaispalautteen perusteella tai poikkeuksellisten tilanteiden yhteydessä.

1.1. Ilmoitusvelvolliset toiminnot

Ympäristönsuojelulain mukaan melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta (YSL 118 §) tulee ilmoittaa hyvissä ajoin ennen toiminnan aloittamista. Ilmoituksen johdosta tehdään päätös, jossa voidaan antaa toiminnalle määräyksiä. Muita ilmoituksenvaraisia toimintoja ovat koeluonteinen toiminta (119 §) ja poikkeuksellinen tilanne (120 §). Tarkastuksia ilmoituksenvaraisiin kohteisiin tehdään tarvittaessa.

1.2. Kunnan ympäristönsuojelumääräysten valvonta (YSL 202 §)

Kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaiseen valvontaan kuuluu muun muassa jätevesien käsittely, meluntorjunta, vesien- ja ilmansuojelu sekä kemikaalien käsittely. Ympäristönsuojelumääräysten valvontaan tehdään tapauskohtaisesti tarpeen mukaan sekä liittyen hakemuksiin määräyksistä poikkeamiseksi.

1.3. Määräys pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 180 §)

Ympäristönsuojeluviranomainen voi viranhaltijan tarkastuksen perusteella antaa ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa toimintaa koskevan yksittäisen määräyksen, joka on tarpeen pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräys ei voi koskea luvanvaraista tai rekisteröitävää toimintaa. Annetun määräyksen noudattamista valvotaan toiminnan ja sen ympäristövaikutusten merkittävyyden perusteella.

1.4. Lannan käsittelyn ja varastoinnin valvonta

Valtioneuvoston asetuksessa eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) säädetään ilmoitusvelvollisuudesta kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle tietyissä tapauksissa koskien lannan varastointia. Saapuneet ilmoitukset tarkastetaan ja tarvittaessa kohteeseen tehdään tarkastus, mikäli on epäiltävissä viihtyvyys- ym. haittaa.

Jätelain (646/2011) valvonta

Ympäristötoimi tekee tarkastuksia asianmukaisen jätehuollon toteamiseksi sekä yksityisten henkilöiden että yritysten kiinteistöillä. Näitä tarkastuksia tehdään tarvittaessa ympäristötoimen tietoon tulleiden ilmoitusten perusteella. Tarkastuksia voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. Tarkastuksesta laaditaan muistio, joka toimitetaan asianosaisille. Tarvittaessa roskaajalle tai roskaantuneen kiinteistön omistajalle voidaan viranhaltijan toimesta antaa siivouskehoitus. Siivouskehoituksen saaneet kohteet tarkastetaan määräajan jälkeen mahdollisimman pian ja ryhdytään sen jälkeen tarvittaviin jatkotoimenpiteisiin.

Jätteen ammattimaisesta keräyksestä on jätelain mukaan tehtävä ilmoitus jätehuoltorekisteriin merkitsemistä varten kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jätelain 124 §:n mukaan toimivaltaisen valvontaviranomaisen on määräajoin asianmukaisesti tarkastettava sellaiset laitokset ja yritykset, joiden toiminnassa harjoitetaan jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä, syntyy vaarallista jätettä, harjoitetaan jätteen ammattimaista kuljettamista tai keräystä, toimitaan jätteen välittäjänä tai toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja. Jätelain 124 §:n mukaisessa valvonnassa keskitytään sellaisiin toimintoihin, joissa voi syntyä merkittäviä määriä vaarallista jätettä tai joissa käsitellään merkittäviä määriä ympäristölle haitallisia kemikaaleja. Valvonnan tarvetta arvioitaessa kiinnitetään jätteen määrän ja laadun ohella huomiota kohteen sijaintiin sekä kuntalaisilta tulleisiin ilmoituksiin mahdollisista häiriöistä ja haitoista. Vuoden 2017 aikana kartoitetaan kunnan alueella olevat kohteet ja tehdään niissä tarkastus, jonka perusteella arvioidaan valvonnan painopisteet ja tarkastustiheys.

Jätehuollon järjestämisessä, jätteistä terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran ja haitan ehkäisemisessä sekä jätehuollon valvonnassa on sen lisäksi, mitä muualla on säädetty tai määrätty, noudatettava yleisiä jätehuoltomääräyksiä. Jätehuoltomääräysten valvonnassa valvontakohteita ovat mm. jätteiden keräys ja lajittelu, jätteiden kuljetus, jätteiden kompostointi sekä vaarallisten jätteiden keräys.

Vesilain (587/2011) mukainen valvonta

Vesilain valvontaviranomaisia ovat kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja ELY-keskukset. Vesilailalla säännellään lähinnä vesien käyttöä, vesistöön rakentamista, uittoa, maa- ja metsätalousmaan kuivatusta, vesistön järjestelyä ja pohjaveden ottamista. Yleistä vesilain valvontaa tehdään yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa ja eri menettelyistä sovitaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon asian luonne ja laajuus.

Vesilain mukaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee ojitusta koskevat erimielisyydet, jotka eivät edellytä lupaa, eikä niitä käsitellä ojitustoimittuksessa. Edellytyksenä on, että erimielisyydet koskevat ojan tekemistä toisen maalla olevaan ojaan tai puroon tai muu vastaava syy. Ojitusta koskevat asiat tulevat kunnan ympäristönsuojeluviranomaiseen vireille yleensä asianosaisten kirjallisesta ilmoituksesta.

Vesihuoltolain (119/2001) mukainen valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen toimii vesihuoltolain mukaisena valvontaviranomaisena, jonka tehtävänä on valvoa vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella sijaitsevien kiinteistöjen liittymistä vesihuoltolaitoksen viemäriin ja vesijohtoon ja käsitellä vesihuoltolain 11 §:n mukaisia vesijohtoja ja jätevesiviemäreitä koskevia vapautushakemuksia sekä 17 c §:n mukaisia hulevesiviemäriä koskevia vapautushakemuksia. Valvontakohteet tulevat vireille lähinnä vesihuoltolaitoksen ilmoituksesta, rakennusvalvontaviranomaisen käsittelyssä olevien maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten lupien tai naapurivalitusten myötä. Asiassa tehdään tarkastus tarvittaessa.

Maa-aineslain (555/1981) valvonta

Eurajoella maa-aineslain tarkoittamana lupaviranomaisena toimii ympäristölautakunta. Ympäristötoimen vastuulla on lupa-asioiden valmistelua ja esittelyä koskevat asiat. Ympäristötoimi tarkastaa luvanvaraiset maa-ainesten ottopaikat säännöllisesti vuosittain ja harkinnan mukaan ottotoiminnan aikana sekä muutoin tarvittaessa. Lupahakemusten ja ottamissuunnitelmien tarkastamisesta peritään kunnanvaltuuston hyväksymän taksan mukaiset maksut.

Yhteistyö viranomaisten kesken

Tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat kunnan rakennusvalvonta, ympäristöterveydenhuolto sekä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Ympäristövalvonta osallistuu pääsääntöisesti tarkastuksille laitoksiin, joiden ensisijainen valvontaviranomainen on ELY-keskus, jonne välitetään myös havainnot tai yleisöilmoitusten perusteella saadut ilmoitukset mahdollisista lupamääräysten rikkomisista.

Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

Valvontasuunnitelman ja sen perusteella laaditun vuosittaisen valvontaohjelman toteutumista seurataan vuosittain ja siitä raportoidaan ympäristölautakunnalle.

Valvontaohjelma

Valvontaohjelma muodostuu laitosluettelosta, joka sisältää laitospohjaisen, riskinarviointiin perustuvan suunnitelman kalenterivuoden aikana tehtävistä tarkastuksista ja mahdollisista muista suunnitelmallisista valvontatoimenpiteistä. Valvontaohjelma tehdään vuosittain ja se pidetään jatkuvasti ajan tasalla mm. päivittämällä uudet ja poistuvat toiminnot. Ohjelman mukainen valvonta on maksullista. Ympäristötoimen viranhaltija valmistelee vuosittain seuraavan vuoden valvontaohjelman.

Valvonnan maksullisuus

Valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määräraikaistarkistuksista ja muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta sekä tarkastuksista, jotka ovat tarpeen ympäristönsuojelulain (527/2014) 175 tai 176 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi peritään maksu Eurajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti.

Mikroyrityksiltä perittävissä maksuissa huomioidaan toiminnan laajuus ja luonne samoin jos toiminnanharjoittajan asemassa on sellainen luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen asian käsittelyn omakustannusarvo on 50 € tunnilta (vuoden 2017 taksa).

Liite 1. Eurajoen kunnan ympäristötoimen valvontaohjelma vuodelle 2017

Vuoden 2017 aikana määritetään kunnan toimivaltaan kuuluville ympäristöluvanvaraisille toiminnoille riskiperusteinen valvontaluokka. Valvontaluokat ovat:

- luokka 1: määräaikaistarkastus vähintään kerran vuodessa
- luokka 2: määräaikaistarkastus vähintään kerran kahdessa vuodessa
- luokka 3: määräaikaistarkastus vähintään kerran neljässä vuodessa
- luokka 4: tarkastus lupakäsittelyn yhteydessä.

Valvontaluokkaan 1 kuuluva toiminto täyttää kaksi seuraavista riskinäkökohdista:

- sijainti pohjavesialueella tai häiriintyvien kohteiden läheisyydessä
- toimintaan liittyvien päästöjen laatu ja toiminnassa syntyvien vaarallisten jätteen määrä
- häiriö- ja poikkeustilanteiden esiintyminen
- huomautukset edellisellä tarkastuksella

Valvontaluokkaan 2 kuuluva toiminto täyttää yhden edellä mainituista riskinäkökohdista. Muut toiminnot kuuluvat valvontaluokkaan 3. Valvontaluokkaan 4 kuuluvat kertaluonteiset toiminnot, kuten jätteen hyötykäyttö maanrakentamisessa.

Vuoden 2017 aikana suoritetaan toimintojen määräaikaistarkastukset niin, että valvontaluokan mukainen tarkastusväli aikaisemmat tarkastukset huomioiden toteutuu.